

שאלות לתהילים פרק פ"ח:

1. המזמור הזה היא לא כל כך מן הרגיל מאחר שהמשורר מתלונן על סבל נורא וכמעט אין תקווה. גם אחרי תפילות הרבה, יום ולילה, ה' ממשיך להסתיר פניו (פסוק ט"ו). ואפילו בפסוק האחרון המזמור מסתיים באכזבה. ובכל זאת, אפשר למצוא במזמור תקווה וביטחון בישועת ה'. איפה?
2. המשורר משווה את עצמו ל"חללים שכבי קבר אשר לא זכרתם עוד" (פסוק ו'), כלומר לגופים מתים אשר ה' כביכול כבר לא זוכר אותם. בפסוקים בהמשך יש עוד ביטויים של המוות כסוף מוחלט, כמו, בין השאר, "היִסְפֵּר בְּקִבְרֵי חַסְדְּךָ?" (פסוק י"ב). הרד"ק אומר שברור שהמשורר לא כופר בתחיית המתים ועולם הבא. אם כן, מה כוונתו בביטויים כאלו?
3. יש דעות שונות על איזו מצב המשורר מתלונן. לדעה אחת מדובר באיש שסובל ממחלה רצינית. לפי רש"י ורד"ק מדובר בעם ישראל שסובל בתוך הגלות. מי הם החברים – "הַרְחַקְתָּ מִמֶּנִּי אֶהָב וְרַע מִיַּדְעֵי מַחְשָׁךְ" (פסוק י"ט וגם פסוק ט') – שמזניחים את הסובל, ולמה הם מזניחים אותו, לפי שתי הדעות הללו?

Questions for Tehillim Perek פ"ח:

1. This psalm is unusual in that the psalmist complains about his terrible suffering and there is practically no hope. Still after many prayers, day and night, Hashem continues to hide His face (pasuk 15). Even in the last pasuk the psalm concludes with disappointment. Nevertheless, one can still find some hope and trust in God's salvation in this Psalm. Where is it?
2. The psalmist compares himself to "the slain who lie in the grave, whom You remember no more" (pasuk 6), that is to say, to dead bodies whom Hashem as it were no longer remembers. In pesukim further on there are more expressions of death as an absolute end, such as, "Is Your lovingkindness reported in the grave?" (pasuk 12), among others. Radak says that clearly the psalmist is not denying resurrection of the dead or the world to come. If so, what does he mean by such expressions?
3. There are different opinions about what is the situation of the psalmist who is complaining. One opinion is that he suffers from serious illness. According to Rashi and Radak the speaker is the Jewish people suffering in exile. Who are the friends – "You have put friend and companion far from me; my close friends are in darkness" (pasuk 19 and also pasuk 9) – who have abandoned the sufferer, and why have the abandoned him, according to each of these opinions?

הוקרה

אנו רוצים להודות לרב מארק סמילוביץ שהכין את השאלות לשבוע זו.

Thank You

We would like to thank Rabbi Mark Smilowitz for preparing this week's questions.

קישורים לאתרים - Web links

Rehov Hashoshan 24 Bet
Shemesh

רח' השושן 24, בית שמש

מאמרים – Articles

לדאבוני לא מצאתי מאמרים לפרק זה.
Unfortunately, I was unable to find articles for this Perek.

שאלות לעיון – Questions

<http://www.daat.ac.il/daat/dapey/dapim.asp?text1=26>

<http://www.daat.ac.il/he-il/tanach/iyunim/ktuvim/tehilim/all-book/shelot-leiyun-tehilim.htm>

שיעורים – Shiurim

https://www.ou.org/torah/nach/nach-yomi/psalms_chapter_88/

רפואה שלמה – Refuah Shleima

מדי שבוע נפרסם כאן שמות של חולים. אם ברצונכם להוסיף שם לרשימה של אותו שבוע, שלחו מייל ל Yehoshua.Blank@gmail.com עד יום שלישי.

This section will contain names of חולים. Please send an email no later than Tuesday to Yehoshua.Blank@gmail.com, to add a name to that week's shiur.

אילן לוי בן אסתר מיכל שרה בת ביילה גרשון בן שרה איטה